16. številka. Ljubljana, nedeljo 21. januarja. X. leto. 1877.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicih, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zarubljenih posestev uničevanje po dolžnikih.

Pomanjkanje denarja in ž njim vred tolikanja prodaja zadolženih posestev napravilo je v naših krajih doslej nepoznato nadlogo. Prej so se brezvestni dolžniki poprijemali navadnega pomočka, da so premakljivo in nepremakljivo premoženje prepisovali na žene ali na sorodnike, ter tako nezavarovanega upnika malo krenili in oškodovali; sedaj pa se uničujejo zarubljena (eksekvirana) posestva z ogromno prekanjenostjo: gozdi se izsekavajo in golijo, poslopja ali njihovo ostrešje in kozolci se prodajejo in zapravljajo; da celo sadonosno drevje po vrtih se posekuje. Lehko bi navedel 4 eklatantne take slučaje iz obližja novomeškega.

Kar se tiče izterjevanja za premakljivo premoženje, kjer gre navadno za manjše zneske, tu je res upnik (posoditelj), zavarovan kolikor moč po postavi, ki vsako prodajo zarubljenega blaga kaznuje kot nezvestobo; ali večje svote naložene na posestva so proti brezvestnemu dolžniku zgolj brez varstva, ker postava nij naprej videla slučaja takega vandalskega razdiranja.

Ne da bi se stavil za zagovornika zagotovljenim (intabuliranim) upnikom to prepuščam njim samim, naj si pomorejo po svojih okoliščinah — saj kot kmetovalec ogledujem in premišljujem to stvar le iz ozira kmetijstva in britko obžalujem škodljive nasledke, ki morejo neohodno nastati iz tega, ako se ne stopi resno nasproti temu početju goljufivih dolžnikov in ako se ne popravi ta pomanjkljivost v postavi. Če je bilo prej mogoče le za nezmagljive, t. j. prevelike, skopuharske obresti dobiti denar na posodo, kakor prejšnja zadolženja nijso dopuščala posojila iz hranilnice, bode usahnil sedaj tudi ta vir in ginil kredit posestveni, dokler je upnik brez varstva zoper omenjeno samovoljnost goljufivega dolžnika. In celo ljudje, kateri bi tako uničenega posestva lehkomiselno prevzeli, ne bili bi v stanu kmetovati vsled pomanjkanja gozda, v časi tudi ker bi bili brez najpotrebnega poslopja, ter morali bi preje ali pozneje omagati — in tako nam nastane na strahoviti način nov proletarijat.

V oziru uničevanja gozdov res da je preskrbela gozdarska postava; toda predno politična gosposka o tem pustošenji kaj izve, dovršeno je navadno v malih dneh. In tako ostane upniku, ako je dobil uže pravico za rubljenje, le še eksekutivna sekvestracija, to pa izvršiti je redko mogoče, ker se teško dobijo ljudje, ki bi hoteli prevzeti to sitno in težavno opravilo.

Skrajni čas je torej, da temu nesrečnemu brkljanju in ravnanju postava zakliče svoj: **stoj** — ker omenjeno početje in sleparija zadeva uže tudi posestva samo zastavljena (zahipotecirana).

To nam kaže dogodek v Podgori, fare Préčinske tu v bližini: ko je bila vstavljena eksekucija in sekvestracija vsled doplačanega prvega obroka, pač pa vršila zarad izostalega druzega obroka, izsekale so se mej tem hoste zastavljenega posestva neusmiljeno, prodajale in raznašale lesena poslopja.

Tukajšnja podružnica se obrača na centralni odbor c. kr. kmetijske družbe, naj bi se on blagovoljno podvizal, ter na postavnem potu uplival na to, da nam dojde postava za varstvo našemu zelo, zelo oškodovanemu blagru — in jaz sem prepričan, da tudi hranilnica bode ozirala se naše revne razmere.

Ob enem pa napotujem te vrstice na gg. kranjske poslance deželnega in državnega zbora da bi tudi oni kot zastopniki deželnih interesov ne prezrli skrbi za kmetijstvo, in za ohranjenje neogibno potrebnega kredita na stalno posestev.

Novomesto 10. jan. 1877.

Anton Ogulin.

Vojska

je menda uže pred durmi. Turki se nijso hoteli udati. Iz Carigrada se namreč po telegrafu poroča 18. januarja: „Veliko turško svetovalstvo, v katerem je bilo 200 velikašev, posvetavalo se je tri ure. Od kraja so brali neko razloženje vseh dogodkov od početka vstaje in o tem, kaj so evropske vlade svetovale; potem je Mithad-paša v dolžjem govoru razložil, kaj je Turčija vladam nasproti predlagala in katere koncesije je iz miroljubnosti delala. Mithat-paša je omenjal, kako resen je položaj, govoril je o tem, da bodo poslaniki evropski iz Carigrada odšli, govoril o vojski in njenej groznosti, o tem kako se je položje v notranjem Turčije shujšalo, kako je nemogoče denarja dobiti in je dejal, da Turki nemajo na nobenega zaveznika računiti. Potem so govorili drugi (telegram pravi, da) celo cerkveni poglavarji krščanskih Grkov in Armencev, (renegati in izdajalci), ki so vsi zametali predloge držav. Ti predlogi evropskih držav so bili potem soglasno odbiti s klicanjem: „Rajši smrt nego onečastenje!“ — Drug telegram pristavlja še, da vlada mej Mohamedanci veliko navdušenje za boj. Evropski zastopniki otidejo v pondeljek iz Carigrada.

S tem je vse diplomatiziranje pretrgano

Listek.

Janičarska ali turška muzika.

(Spisal Vojteh Valenta.*)

Ime „turška muzika“ je dobila v Evropi neka vrsta muzike po narodu, kateri si je do dandenes ohranil svoje prvotne sedeže, ki ima v gornjej Aziji, južno od Altaja, svojo zibelj. Ker so se Turki, kakor sploh prvotni stanovalci gornje Azije zaradi rodovitosti, kakor tudi zavoljo divjosti svojih posameznih členov posebno odlikovali, sme se trditi, da jim je prvotni sedež kmalu zaradi preobljudenosti pretesen postal. — V 5. in 6. stoletji pred Kristom se je uže naselil pod spodnjim Irtičem en oddelek Turkov in le vzhodnje morje je zaprekalo, da se nij Evropa uže takrat seznanila z nasilstvom te druhali. — Okolo 200 let pred Kristom je bil uže ta rod takratnemu svetu znan in je imel svoj sedež kmalu na meji perzijske, — kmalu na oni kitajske države. Tudi država kalifov je skušala ko je Perzijo utelesila svoje „konjske repe“ tja razviti, toda kmalu po največjem blišči ostal jej je le še spomin po nakupljenih Turcih, katere si je Motasem 840 po Kristu za svojo telesno stražo vzdržal.

Ko se je prvotni turški rod osvobodil od od jarma tartarsko-kitajske sužnosti, pridrl je en del, enak šumečemu divjemu potoku po azijatskih stepah naprej, ter iz razvalin kalifata in vzhodnje rimske države razprostiral svojo moč in gospodarstvo po planjavah Azije, Afrike in Evrope.

Mohamedov nauk: „Išči si junaške smrti za razširjenje Islama kot najvišjo zemeljsko radost“ — našel je v divjem bojaželjnem značaji Turkov rodovitna tla.

Najlepše iznajdbe in naredbe človečanstva, ki so se rodile v kalifatu, iskale so v samoti zavetja pred vse teptajočo divjo druhalijo.

Le kot meteorologična prikazen zasvetil se je iz razvalin kulture koncem 17. stoletja dozdevno nov umetniški proizvod: turška ali janičarska muzika. Ime „janičarska muzika“ izvira od straže pešcev, katero si je Amurad I. osnoval l. 1360. Ti stražniki so bili v mohamedanski veri vzgojeni kristijanski otroci in so se imenovali „janičari“, odlikovali so se posebno zaradi grozovite hrabrosti in v zapadnjih deželah so bile čete strah prebivalstva tako, da se je neubogljivim otrokom samo z imenom „janičar“ žugalo, čegar so se bali kot denašnji otroci peklenščeka.

Te vrste vojaci so prvi svirali to muziko. Kedaj se je prvikrat rabiti začela v nam znanej obliki, bode pač za zmirom skrivnost ostala;

*) Poleg članka „die türkische oder Janitscharenmusik, wie sie war“, Musikgeschichtliche Skizze von Carl Billert“. Natisnjen v „Musikalisches Wochenblatt“ letnik 1870 št. 37.

in zdaj mora Rusija besedo izpolniti, katero je car v Moskvi dal, rekoč, če Turčija naših terjatev ne izpolni, potem bode Rusija samostalno delala. Ruska vojska ide zdaj črez Prut, ali precej, ali črez nekaj dni, ali še le spomladi, potem, ko premirje za Srbijo in Črno goro izteče, prvega marca: vsakako pa Rusija zdaj nazaj ne more in ne sme.

Da si bode torej Turčija ratovala „brez denarja in brez zaveznikov“, torej močno v stiski, vendar bode boj hud, ker ravno sklicavanje turških popov v veliko svetovalstvo pomenja samo občno fanatiziranje vseh muselmanov. Ali ruski kanoni, ako Bog da in slovanska sreča, črnogorski handžari in srbske puške bodo tudi temu fanatizmu konec naredili.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. januarja.

Državnega zbora urad je 18. t. m. poslancem razposlal poročila treh odsekov. Jeden se tiče novega eksekucijskega reda, drugi tarife za vožnjo osob po železnicah, tretji peticije avstrijskih knjigotržcev glede zaloge šolskih knjig.

Na ***Ogerskem*** se uže govori o novem ministerstvu Senyey. Potem bi gotovo tudi pri nas prišlo konservativnejše ministerstvo na krmilo. Boljše mora biti vsakako nego je zdanje, torej naj pride, kar pride.

Magjarom je uže žal, da so kristijanje! Magjarskim študentom je namreč v Carigradu rekel turški minister Savfet-paša svoje obžalovanje, da nijso tudi Magjari Mohamedanci, ker ko bi bili, potlej bi Evropa uže vse drugo lice imela. Magjari so veseli tega turškega komplimenta. Njih kralj Štefan je res nehvaležno delo storil, da je te Azijate pokrstil. Ko bi jih ne bil . . . .

Vnanje države.

Ruski glavni poveljnik veliki knez Nikolaj je zopet bolj bolan. Govori se, da bodo mu namestovalca postavili. — V Kišenevu ruska vojska vsak dan povelja pričakuje, da maršira črez besarabsko mejo.

Iz ***Bukarešta*** se javlja, da je imela te dni rumunska zbornica skrivno sejo, v katerej se je posvetovalo, kako naj se Rumunija drži, ako se vojska začne. Slepi bi bili Rumunci, če se ne bi udeležili vojne.

Iz ***Bosne*** se poroča, da so Turci v derbentskem in brodskem okraji napali več vasij in sekali po turško uboge prebivalce ter skrunili ženske. Kristijani iz Kobaša beže v Slavonijo.

Iz ***Odese*** se poroča, da špekulanti izvažajo po ruskih železnicah velikansko mnogo žita iz mesta, — da bi ga še pred vojsko umaknili.

Pastirski list ***francoskega*** škofa iz Saint-Brieux je bil zavoljo sovražnih napadov na francosko republiko konfisciran.

Dopisi.

Iz Zagreba 18. jan. [Izv. dopis.] Večkrat ste uže izrazili v svojem cenjenem listu opravičeno začudenje, kako to, da Hrvatska nasproti dogodbam na balkanskem poluotoku roke križem drži in da se mej vsem avstrijskim Slovanstvom jedini Hrvati najmanj interesirajo za svoje slovanske brate in sosede na jugo-izhodu. Da je Hrvatska prisiljena v zadevah, ki globoko dirajo v životni njen interes, baš na merodajnem mestu k nečastnemu molčanju, temu je, kakor ste pogostoma uže tudi vi poudarjali, največ kriva najnovejša nagodba z Ogersko.

Nasledki nagodbe, katero je hrvatska narodna stranka sklenila z Magjari, ravno v sedanjem kritičnem položaji neugodno uplivajo na samosvest in ponos hrvatskega naroda, nasledki te nagodbe priklenili so se, kakor svinčnata teža na pete naših državnikov, da se geniti ne morejo ne na jedno ne na drugo stran. Pri vsakem koraku, katerega bi hotela hrvatska narodna vlada storiti v korist trpinov slovanskih, ali iz lastnega nagiba, ali po javnem mnenju prisiljena, mora imeti stotero obzirov na Magjare, na iste Magjare, ki se zadnje dnij v Carigradu po svojih nezrelih studentih s turškimi barbari bratijo, na Magjare, ki najhujše zatiralce južnega Slovanstva, krute morilce sokrvnih naših bratov — kot apostole svobode in kulture objemajo. — Tužna nam majka!

To je tedaj plod tolike borbe in neumornega nastajanja narodne stranke, pridobiti trojednej kraljevini njenej preteklosti odgovarjajočo avtonomijo. Zares prehitro nastopila je doba, katera našej vladi jasno demonstrira, kam privede oportuniteta v politično važnih trenutkih, — prehitro rečem nastopila je ta doba, kajti krivico bi moral delati vladajočej stranki, ki je po volji ogromne večine narodove stopila na vladno krmilo, ako bi jej hotel očitati nepoštene namene. Gotovo jo je vodila pri sklepanji nagodbe z Ogersko plemenita misel, zbirati pod zaštito na novo sklopljene nagodbe duševne in materijalne sile narodove, ki so bile po razvpitem Rauchovem vladanji razkosane in pogažene, ter vsestransko gladiti in pripravljati pot za novo borbo.

A baš na potu notranjega dela in preustrojevanja dosedaj zanemarjenih domačih potreb, zagrmeli so jej nepričakovani dogodki svoj silni „veto!“ nasproti. V tem položaju torej gleda hrvatska vlada nepripravljena z vezanimi rokami nejasnej bodočnosti v obraz, in tej negotovosti pripisati se mora glavni uzrok, da se slišijo v vseh slovanskih krogih toliki nepovoljni glasovi o njenem vedenju v očigled ozbiljnim dogodbam svetovne važnosti na balkanskem poluotoku. O različnih drugih zaprekah, katere ovirajo neodvisno kretanje naše vlade, hočem vam prihodnjič poročati.

Domače stvari.

— (Zarad posipa pri Zidanem mostu) smo včeraj dunajsko pošto dobili zakasnjeno in le po Rudolfovej železnici. — Kakor čujemo, namerava denes v nedeljo popoludne mnogo Ljubljančanov peljati se na mesto gledat udrtje hribovo in strašen grob 13 ljudij. Zatorej prinesemo obširnejše izvirno poročilo v prihodnjej številki.

— (Takt in fina nemška kultura uradne „Laibacher Ztg.“) in nje redakcije se pokazuje v včerajšnjej številki na zadnjej strani, zgoraj, prvi inserat, kjer fingiran „Heirats-Antrag“ tako naravnost, da ne rečemo nenravne, pa gotovo surove in podle (gemein) in neestetične stvari (tri ženske máline) ponuja, da se čudimo kako more list kaj tacega vzeti, ki na čelu nosi čestitljivi c. kr. orel. Tacih slabih šal še „revolverpresslerji“ nemajo. Fej te bodi!

— (Slovensko gledališče.) Denes se bode prvikrat predstavljala pustnemu času primerna, živahna Nestroyeva burka s petjem v 4 dejanjih: „Pavliha“ ali „burka črez burko“. Nastopil bode zopet enkrat mešani pevski zbor, ki je izdatno pomnožen.

— (Seje ljubljanskega mestnega odbora) 18. t. m. se je z županom udeležilo 22 odbornikov. 1. Plačilo za ograjo mestnega prostora v Gradišči (Vegovi ulici), za poprave državi v najem danega poslopja, za cementiranje in za kanale na tržaškej cesti in v Bethovnovih ulicah se je dovolilo. — Gledé novega mosta črez Gradašico nasvetuje odsek, da naj se zidanje spodnjega dela izroči g. Karlu Tavčarju, ki hoče odjenjati 16 odstotkov, naprava zgornjega dela pa prepusti g. Tönniesu, ki ga hoče 13 odstotkov ceneje narediti, kakor je v proračunu nastavljeno. G. Goršič predlaga, da bi se napravil ob mo-

---

gotovo pa je, da bode duh časa subjektivno v jutranjej deželi, kakor tudi v zapadnjej sad tega drevesca poganjal. Zgodovina le pripoveduje, da Turki pod Amuradom IV. l. 1640, še nijso muzike gojili.

Najbrže je bojaželjni značaj pri Turcih le posameznemu za muziko nadarjenemu vojaku vajo na enem ali druzem instrumentu pripuščal in da je ljudstvo dolgo časa potrebovalo (črez 200 let po ustanovi janičarjev), da je začelo rabiti nabrani materijal za čudno vojaško muziko. Dokaz temu je, da so se ti vojaki od vseh dežel, koder so hodili, le tiste instrumente si izbrali, ki so se prilegli turškemu značaju.

Od zibeljke prinesli so oboe in male piščalke, réne, zvončke in pavke; od Indije posnemali so boben in trivogelj (triangel); in od Perzijanov naučili so se skupno igro.

Vojaška muzika je bila pri starih narodih skoraj povsod jednaka, kar se tiče skupnega sviranja. Tudi bojna muzika starih Grekov je bila bolj smešen, zopern, duh omamljajoči ropot s piščalkami in dr., blizu tak kakoršen je še dandenes navadni „tuš“, ki se rabi pri slovesnostih kot navduševalni sprejemni uvod.

Kakor grozna nevihta je donela ta turška muzika in vzbujala v vojacih bestjalična čutila.

Mislite si orkester, ki je bil kakor izvedamo po najstarših virih, sestavljen iz sledečih inštrumentov:

3 male oboe, 2 veče oboe, 1 mala piščalka, 2 male pavke, 3 mali bobni, 1 veliki boben, 2 činelista, ki sta na dve male rene bila, 1 činelist, ki je na dve velike rene bil in 2 trivogla (triangel).

Ako je vse to skupno zadonelo in če je vsak igralec po vsej svojej moči na svojem inštrumentu sviral, lehko si mislimo, kako podobo je imel ta orijentaličen umotvor.

Najvišjo stopinjo organiziranega glasokroga reprezentirala je jedina ostala razvalina kalifatske krasote, namreč arabska glasovrsta (scala) sè svojimi tretjinčnimi glasovi in sicer v hudo vriščalnej moči. Najglobokejšo nižavo namestovali so gromoviti glasovi na bobnih napetih kož, vmes pa so žvenkljali udarci na činele in triangelj.

Vsi ti glasovi so doneli v nevezanej ritmičnej prostosti. Mej višavo in nižavo zijala je neskončna praznota. Poslušalcu je moralo to neharmonično gromovito ropotanje vse čute omotiti.

Kakor je Kitajec in najbrže tudi stari Abisinec in Egipčan po nauku svojih hierofantov (duhovnikov) vsacemu posameznemu glasu posebni pomen dostavljal; kakor je pri starih Abisincih glas pozavne pri možkih učinil tak bojaželjni čut, da so udrihali krog sebe kakor blazni; da, kakor še dandenes glas bobnov indijske Santalce tako vznemiri, da se ti ubogi divjaki s svojim slabim orož-

stu poseben oddelek za pešce, ker črez most prehaja silno veliko ljudi. G. Lasnik ugovarja, da to nij ravno potrebno, ker so do cerkve trije mostovi. Tudi priporoča, da naj se za zidanje rabi dober kamen, kakor je v Podpeči ali na Glincah, ne pa tak, ki se hitro zdrobi. G. Kaltenegger vpraša, zakaj se delo nij izročilo jednemu samemu podvzetniku, če se je ponujal za vse. Poročevalec g. Ziegler odgovarja, da je odbor sklenil vsako delo oddati posebej; g. Tönnies se je sicer ponudil za vse, da prevzame vse, kar bi bilo pa črez 50 gld. dražje, kakor če se odda vsako posebej. G. Petričič nasvetuje, da naj se v pogodbo tudi sprejme, kakšen kamen se ima rabiti za zidanje. G. Kaltenegger nasvetuje, da naj se celi most izroči g. Tönniesu, pa g. Potočnik ga zavrača, da se je treba ravnati po prvem sklepu, in ob enem ugovarja g. Goršiču, da bi bil most prevozek, če so odloči za pešce poseben prostor. G. Goršič še enkrat povdarja, koliko ljudi da hodi črez most, in da bo to število še večje, če se napravijo tam kje kopeli, ter pravi, da se pot za pešce lehko naredi, če se podaljšajo nekateri tramovi in postránsko podpró. Pri glasovanju obvelja nasvet odsekov s pristavkom Petričičevim.

II. Pri poročilih šolskega odseka se učiteljica gospica Marija Krašner imenuje za definitivno učiteljico na dekliškej ljudskej šoli. — Pri točki o podpori, katero mesto daje tukajšnjej protestantovskej (nemskej) šoli vname se debata.

Klun naglaša, da ima mesto uže tako mnogo stroškov za šolo, proti čemur sicer on nij, ker vsak omikan človek mora imeti požrtvovalnost in skrb za šolo. Ali glede te šole nastane vprašanje, ali je potrebno da je mesto podpira? Mesto ima uže tako dve ljudski šoli, zakaj ne bi otroci, ki v evangelijsko šolo hodijo teh šol obiskavali. Govornik dokazuje dalje, da bi protestantom, kolikor jih je, v naših mestnih šolah v verskem oziru nobena sila ne delala se, pač pa se indirektno to more goditi v protestantovskej šoli katoliškim otrokom.

Jurčič je iz političnega razloga proti vsakej podpori te šole iz mestne kase. On je prepričan, da šolski odsek iz večine tega mestnega zbora to konfesijonalno šolo samo zavoljo tega podpira, ker je specifično nemška. Ko bi na primer pravoslavni Slovani v Ljubljani svojo slovansko šolo naredili, kakor jo imajo na pr. v Trstu, nikoli ne bi šolski odsek podpore zanjo ne svetoval, da si bi bilo po analogiji ravno tako, če ne še bolj opravičeno. Torej s slovanskega stališča, ki je tudi stališče večine prebivalstva ljubljanskega mesta in dežele, katerej je Ljubljana glavno mesto, bode on glasoval proti vsakej podpori te nemške šole.

Dežman pravi, da je šola dobra in potrebna. Kluna pobija s tem, da navaja škofa, kako rad je dovolil kateheta za to šolo. Ko še dr. Schaffer kot poročevalec za podporo govori, bila je dovoljena s 13 glasovi proti 7 (narodnim).

Poročilo finančne sekcije o nagradi za iztrebljenje podgan v klavnici na Poljanah je bilo sprejeto. Pri tej priliki je obč. svet. Regali sprožil, ali se misli kedaj delati zidana klavnica. Župan pravi, da se na to misli, a zdaj denarja nij. Sprejme se tudi nakaz za ohranjenje drazega realkinega poslopja.

Regali stavi tri interpelacije. Prvič ali se bode onim branjevcem in malim trgovcem, katerim so mestni služabniki vage jemali, kaj za škodo povrnilo. Drugič interpelira, zakaj nij na tržaškej cesti do Bežigrada, kder delavci stanujejo nič razsvetljeno, in ali se po zimi ne bi moralo tudi zjutraj ulice razsvetliti, pa rajši po noči prej ugasovati. Tretjič interpelira zarad cest na močvirji. Župan obeta v vsem pozvedeti in svoje storiti.

— („Liečnički viestnik“.) Tako se zove list, katerega izdaje odbor društva hrvatskih in slavonskih zdravnikov, počenši od novega leta. Prva številka, ki nam je ravnokar v roke prišla, je po obliki kakor tudi po zadržaju prav zanimiva, in kaže, da ima zadosti duševne podpore. Veseli nas, da naši bratje Hrvati tudi na tem polji napredujejo in da se ne pustijo od „privandranih“ nemških kričačev komandirati. Ali bi ne bilo tudi pri nas kaj tacega mogoče? Čas bi bil! Pa pri nas dominirajo tudi mej zdravništvom preveč tujci, da si so slabši, nego naši domačini.

— (Imenovanje.) Sodski adjunkt v Bliberku Josip Hirschmann je prestavljen k deželni sodniji v Celovec.

— (V zapor) sta bila prignana in sodniji izročena S. in J. S. iz Banjšice na Goriškem sv. Duha, zarad javne posilnosti združene sè žuganjem umora proti A. L. srenjskemu zastopniku v Kalu.

— (Lov na otroke.) Prešli teden so, kakor poroča „Soča“ nekateri otroci revežev šli drva pobirat v posestvo nekega P. iz Gabrija pri Goriči; ta jih je zasačil in ker jih nij mogel uloviti, da bi jih pretepel, potegnil je puško za njimi in dva fanta zadel, od katerih enega tako v glavo tako močno, da je dvomiti nad njegovim ozdravljenjem. Bogati P. je uže v zaporu, kder naj se nauči, da ljudje nijso vrabci, če so tudi ubogi reveži.

— (Tatvina.) Piše se nam iz Trsta 18. jan.: V benečanski luki so v noči od 11. na 12. t. m. tatovi hoteli oropati ladijo, na kateri je bilo več sodčekov, polnih avstrijskih srebrnih goldinarjev, v znesku 700.000 goldinarjev, kateri so se imeli prenesti na angleš parobrod. Tatovom se je posrečilo ukrasti samo 7500 goldinarjev; a pri tem jih je slučajno nekdo zapazil, in dva od njih sta bila takoj ugrabljena, tretji pa je ušel.

— (Konj ukraden.) Nedavno je bil nekemu posestniku v Gradiški lep konj ukraden; iskalo in iskalo se ga je, pa zastonj. V četrtek pa ga je dobila tržaška policija, ko je koš oglja peljal.

Za M. Vilharjev spominek

so dalje darovali ti-le čč. gospodje:

Prenos . .	101	gld.	43	kr.
Fr. Binder na Javorniku	1	„	—	„
Janez Bilec v Zagorji	1	„	—	„
Bogomil Fatur v „	—	„	50	„
Pavel Šušteršič v „	—	„	20	„
Janez Primec na Buko ici . . .	—	„	30	„
dr. J. Gspan, notar v Kostanjevici .	5	„	—	„
gospa Amalija Podb jeva v „ .	2	„	—	„
vkup .	110	gld.	43	kr.

Vsem tem darovalcem izreka odbor prisrčno zahvalo in se priporoča v daljno nabiranje.

Zagorje na Notranjskem, 8. januarja 1877.

Za odbor: H. Legat.

Tržne cene

v Ljubljani 20. januarja t. l.

Pšenica hektoliter 9 gl. 75 kr.; — rež 6 gold. 66 kr.; — ječmen 4 gld. 80 kr.; — oves 3 gld. — 58 kr.; ajda 5 gld. 70 kr.; — prosó 5 gld. 04 kr.; — koruza 6 gold. — kr.; krompir 100 kilogramov 4 gld. 10 kr.; — fižol hektoliter 8 gld — kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh frišen — gld. 62 kr.; — špeh povojen — gld. 75 kr.; jajce po 2½ kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 48 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjsko meso 47 kr.; — sena 100 kilogramov 3 gld. 05 kr.; — slame 3 gold. 05 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gold. 50 kr.; — mehka 5 gld. 50 kr.

Dunajska borza 20. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61	gld. 20	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	70	„
1860 drž. posojilo	112	25	„
Akcije národne banke	817	—	„
Kreditne akcije	141	90	„
London	125	15	„
Napol.	09	97	„
C. k. cekini	5	95	„
Srebro	117	70	„

Lepa vila

s hlevi, na tržaški cesti, krasno ležeča, blizu fabrike za tobak, se po ceni prodaje.

Natančneje poroča o tem administracija tega lista. (416—12)

Knjiga, ki je **60 natisov** doživela, vendar ne potrebuje nikakega priporočanja, to je pač najlepši dokaz, kako je dobra. Za bolnike, ki se hočejo le izvrstnega zdravljenja za pridobljenje svojega zdravja posluževati, je taka knjiga dvojne vrednosti in jamči zato, da se ne misli z novimi zdravili na njegovem telesu eksperimentirati, kakor se to večkrat zgodi. — Od imenitne, 500 strani velike knjige: „Dr. Airy's Naturheilmethode“ je izšel uže 60. natis. Tisoč in tisoč se ima zahvaliti za svoje zdravje načinu zdravljenja, ki je v tej knjigi popisan; o tem pričajo mnogobrojna, zraven tiskana spričevala. Nihče naj dakle ne zamudi, kupiti si to izvrstno, popularno-medicinsko delo, ki stane 60 kr. a. v., prav kmalu v bližnji knjigarni, ali pa naj si jo proti vposlanju 12 pism. mark po 5 kr. dá poslati od Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig, katera poprej, ako se to zahteva, pošlje 100 strani dolg iztisek iz nje franko, v pregled. (330—6)

jem, kakor je pušica in lok, izvrstnemu orožju Angležev brezstrašno v bran postavljajo, dokler ne poneha glas bobnov, tako je bila tudi pri Turkih janičarska muzika znamenje za krvavi boj, v katerem je bojevalec ali zmagati ali umreti moral.

Ti glasovi so doneli zmerom od kraja, kjer je načelnik (paša) svoj šotor imel, kateremu se je kot znamenje svoje časti (kot paša dveh ali treh konjskih repov), kakor tudi svoje vere v obližji nosil drog, na katerem je bil polumesec in ob krajih toliko konjskih repov (tug), kolikor je dopuščalo paševo dostojanstvo.

Krščanski vladarji so kmalu izpoznali, kako nevarno sredstvo je janičarska muzika za dosego gotove zmage in začeli so — posnemati turško muziko.

Turki, ko so zapazili, da si sosedje žele tako muziko, skušali so se Poljcem in Avstrijcem s tem prikupiti, da so vsacemu eno celo tako janičarsko bando podarili.

Poljski krasoželjni kralj Avgust II. (1699—1730), ki je bil ob jednem knez saksonski, je pri neki paradi v Mühlbergu prvikrat Nemce seznanil s pravo janičarsko muziko.

Rusi so pod Katarino I. (1725—27) turško muziko posnemali, ker se pa carici Elizabeti (1730—41) muzične bande nijso dosta dobre zdele, poslala je muzika Schirmfelda v Carigrad, da je študiral pravo janičarsko muziko ter potem ruska muzična krdela reformiral.

Tudi prvi pruski krasoljubni kralj Friderik I. (1701—13) je imel svojo janičarsko muziko, o katerej pa je takratni turški poslanec Ahmed Effendi rekel, da ne igra tako dobro, kakor janičarske muzike.

Toliko je znano o prikazni in razširjenji prave janičarske muzike in omeniti je še, da so se s časom (pri Francozih 1770 — 1772) posamezni inštrumenti janičarske muzike uvrstili v evropsko vojaško muziko, pozneje celo v gledišči pri spevoigri in pri plesovnih veselicah v salonu.

Umrli v Ljubljani

od 14. do 17. januarja:

Franc Koprivec, črevljarjev otrok, 15 mes., za pljučnico. — Katarina Strgar, delavka, 23 l., za jetiko. — Jožef Semrajc, gostač, 58 l., za drisko. — Marija Stopar, 74 l., v bolnišnici za pljučnico — Franc Miklavec, delavca otrok, 15 l., za prsno vodenico. — Marija Urbanc, mestna revа, 74 l., za srčno napako.

Največja trgovina z mobilijami.

Mobilije po najnižji ceni.

Karel Nell jun.,

v Celji, graška ulica št. 75,

prodajalnica sedlarskega, tapecirarskega blaga in mobilij,

priporoča p. n. občinstvu svojo veliko in krasno opremljeno

trgovino z mobilijami;

velika izbirka politiranih in tapeciranih mobilij, t. j. postelj, šifonijerov, umivalnih omar, toaletnih in salonskih zrkal; gotičnih surovih in slamnatih stolov, kredenčnih omar, zastorov za okna itd., kakor tudi tapeciranih mobilij, garnitur, spalnih divanov, baljakov, otomanov, postelj za počitek, posteljnih ulog, blazin iz morske trave in žime itd.

po najnižjih cenah; tudi na obroke.

Vsa **tapecirarska** in enaka dela se v hiši in zunaj hiše prevzemajo in najcenejše in elegantnejše izvajajo. (5—2)

Embalaža na lastne stroške računjena.

Trgovina z mobilijami v Celji, graška ulica št. 75.

Mobilije na obročne plače.

Prsne in pljučne bolezni

naj bodo kakoršne hoté, ozdravijo se najgotovejše z

Wilhelmovim snežniškim zeljiščnim alopom,

ki je po zdravniških pravilih narejen od

Franca Wilhelma, lekarja v Neunkirchnu.

Ta sok se je na izredno ugoden način skazal proti **boleznim v vratu in prsih, gripi, hripavosti, kašlju in náhodu** Veliko kupovalcev zagotavlja, da edino njemu se imajo zahvaliti za prijetno spanje. Posebno dober je ta sok kot varstvo pri meglah in ostrem vremenu.

Ker je jako prijetnega okusa, je otrokom koristen, na pljučah bolnim ljudém pa potreben; pevcem in govornikom potreben proti nečistemu glasu ali celo hripavosti.

Da je to res, kažejo mnoga spričala. — V dokaz navajam sledeča priznavalna pisma:

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu.

Běronic, pošta Königstadtl, 28. februarja 1876.

Prisrčno hvalo Vašemu blagorodju, da ste mi poslali Vaš Wilhelmov snežniški zeliščni alop, čutim, da mi je ta alop pri mojej pljučnej bolezni dobro storil, prosim Vas torej, da mi še 2 flaši Wilhelmovega snežniškega zeliščnega alopa po poštnem povzetji pošljete. Z vsem spoštovanjem Vaš hvaležni

Franc Kozelka, učitelj.

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu.

Boskovic, 2. junija 1876.

Ujudno prosim, da mi s poštnim obratom, kakor vzadnjič, dve flaši Wilhelmovega snežniškega zeliščnega alopa, tega izvrstnega zdravila, pošljete; moji zelo bolnej ženi je tako pomagal, da ga če še naprej rabiti. Priporočevaje se z visokim spoštovanjem

(392—4) **Morie Saxl.**

Oni p. n. kupovalci, ki moj izvrstni snežniški zeliščni alop, ki ga uže od leta 1855 napravljam, **pravega** dobiti žele, naj vselej jasno zahtevajo

Wilhelmov snežniški zeliščni alop.

Poduk rabljenja se vsaki flaši pridá.

Zapečatena originalna flaša stane 1 gold. 25 kr. in se vedno frišen dobiva pri narejalcu samem

Fr. Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu,

Nižje Avstrijsko.

Zadelovanje se računa na 20 kr.

Pravi Wilhelmov snežniški zeliščni alop se dobiva tudi le **pravi** pri mojih gospodih jemalcih

v Ljubljani: Peter Lassnik,

v Postojni: J. A. Kupferschmidt, lekar; v Zagrebu: Sig. Mittlbach, lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in F. Rauscher; v Gradci: Wend. Trnkoczy, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Kranji: Karel Šavnik, lekar; v Mariboru: Alojzi Kvandest; v Rudolfovem: Dom. Rizzoli, lekar; v Trbižu: Alojzi v. Prean, lekar; v Trstu: C. Zanetti, lekar; v Beljaku: Ferd. Scholz, lekar.

Priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu najuljudneje naznanjam, da sem v soboto 20. januarja t. l. odprl svojo

prodajalnico specerijskih rečij,

mestni trg štev. 14, poleg g. Kolmanove štacune,

ter se priporočam z zagotovilom, da bodem slav. občinstvu s popolno frišnim in izvrstnim blagom postregel.

(12—1) **F. J. Hafner.**

Pravi

Wilhelmov

antiartritični antirevmatični

kri čistilni čaj

(kri čisteč proti revmatizmu in protinu)

je kot

zimsko zdravljenje

edino gotovo vspešno kri čistilno zdravilo,

ki so ga prve medicinske avtoritete

„v Evropi“

z najboljšim vspehom rabile in potrdile.

Odločno dober, Z dovoljenjem c. k. dvorne pisarne vsled sklepa. Dunaj 26. marca 1818.

učinek izvrsten, Proti ponarejanju zavaruje varstvena marka, ki je postavna. Dunaj, 12. maja 1870.

vspeh odličen. Varovan z najvišjim patentom nj. c. kr. Veličanstva. Dunaj, 7. dec. 1858.

Ta čaj čisti ves organizem; kakor nobeno drugo sredstvo preiskuje vse dele telesa in oddaljuje z notranjim rabljenjem vse nečiste, zalčžane bolezenske snovi iz njega; tudi je učinek gotovo trajen.

Temeljito ozdravljenje protina, revmatizma, otročjih in zastaranih trdovratnih boleznij, vedno gnoječih se ran, kakor tudi vseh spolovnih in kožnih boleznij, mozoljev na telesu in obrazu, gob, sifilitičnih oteklin.

Posebno ugoden vspeh je kazal ta čaj pri napihnenji jeter in vranice, kakor tudi pri hemeroidah, zlatenici, hudih boleznih zilcev, kit in členkov, potem tiščanje v želodci, zapiranje sape, zapiranje doljnega telesa, težave pri puščanji vode, polucijah, možki slabosti, tok pri ženskah itd.

Bolezni, kakor škrofeljni, bezgavke se hitro in temeljito zdravijo, če se čaj neprenehoma pije, ker je milo raztopujoče in na vodo goneče zdravilo.

Veliko spričal, priznavalnih in pohvalnih listov, ki se na zahtevanje zastonj pripošiljajo, potrjuje, da so te besede resnične.

V dokaz navedenega navajamo tukaj vrsto prižnavalnih pisem:

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu.

Terezijavas pri Kaplici na Češkem, 28. jan. 1876.

Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistilni čaj, ki sem ga pri Vas naročil, sem prejel in porabil; hvaliti moram zelo njegov učinek, kajti popolnem je ozdravil moje revmatične bolezni.

Ivan Prill.

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu.

Herautz, zadnja pošta Šildberg, 3 febr. 1876.

Ker je Vaš tako dobri Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistilni čaj mojim prijateljem in sosedom pri protinskih boleznih tako pomagal, Vas prosim, da mi pošljete še dva paketa. Z vsem spoštovanjem **Ivan Worbs,** oče ubogih.

(397—4)

Pred ponarejanjem in prevaranjem se svarí.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistilni čaj se dobiva le iz prve mejnarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega kri čistilnega čaja v Neunkirchnu pri Dunaji ali pa v mojih zalogah, zaznamovanih po časnikih.

Eden paket, v 8 dozah, po predpisu zdravnika pripravljen, z naukom rabljenja v različnih jezicih 1 gold., posebe za kolek in zavoj 10 kr.

V priložnost p. n. občinstva se Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistilni čaj tudi dobiva pri mojih gospodih jemalcih

v Ljubljani: Peter Lassnik,

v Postojni: Jos. Kupferschmidt, lekar; v Zagrebu: Sig. Mittlbach, lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in Franc Rauscher; v Korminu: Hermes Codolini, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Gradci: J. Burgleitner, lekar; v Guttaringu: S. Vatterl; v Hermagoru: Jos. M. Richter, lekar; v Karlovcu: A. E. Katkič, lekar; v Celovci: Karel Klemenčič; v Kranji: Karel Šavnik, lekar; v Mariboru: Alojzi Kvandest; v Metliki: Alfred Matter, lekar; v Mozirji: Ivan Tribuč; v Ptujem: C. Girod, lekar; v Rudolfovem: Dom. Rizzoli, lekar; v Samoboru: F. Schwarz, lekar; v Trbižu: Alojzi v. Prean, lekar; v Trstu: J. Seravallo, lekar; v Beljaku: Math. Fürst; v Varaždinu: Dr. A. Halter, lekar; v slov. Bistrici: Ivan Janos, lekar; v slov. Gradci: Jos. Kaligarič, lekar.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.